

MEDICINĂ ȘI CULTURĂ

Dr. Ioan Oprescu

Institutul de Antropologie „Fr. I. Rainer“ al Academiei Române, București

Volumul semnat de dr. Grigore Bușoi „**Din adânc spre cele înalte**“ (Ed. Amaltea 2007) este nu numai o culegere de eseuri și de convorbiri (interviuri), portrete, biografii, ci și un original **jurnal de idei**, de sentimente, meditații, o colecție de gânduri iscate de puterea de observație și de curiozitatea autorului, dar mai ales de capacitatea acestuia de a face legături, de cele mai multe ori neașteptate, între evenimente, situații, persoane etc. Este o realizare de o mare originalitate, ale cărei performanțe nu putem decât în parte să le semnalăm.

Astfel, pe parcursul celor 360 de pagini ni se conturează profilul intelectual al autorului, un profil unic, de medic practician la zi cu toate descoperirile, dedicat cu convingere și responsabilitate miilor de pacienți, de cercetător interdisciplinar, de umanist talentat, cu vaste lecturi în istorie, morală, filosofie și cu deschideri spre toate orizonturile. Ca un ucenic demn al lui Victor Săhleanu.

Grigore Bușoi este deplin legitimat să se implice și în discutarea unor chestiuni teoretice ale antropologiei. Pentru aceasta, el recurge la teoria științelor, la teoria sistemelor a lui Bertalanffy etc., totul cu scopul de a articula, a lega împreună contribuțiile marilor minți care s-au preocupat de această fascinantă și generoasă zonă de cunoaștere.

În capitolul *O introducere în Medicina Familiei*, dr. Bușoi este și mai *acasă*. Propune cu convingere și hotărâre concepte proprii. De exemplu, **antropologia ecuatorială**, care este după dr. Bușoi și o **antropologie „senzorială“**. Aceasta din urmă (antropologia „senzorială“) ar însemna „trecerea și schimbarea omului“, „ciclicitatea fenomenului familial“ în care dr. Bușoi include ca țintă apropierea de om, iubirea și ajutorarea acestuia.

Alte intervenții și pledoarii privesc ideea de „sănătate prin echilibru“, consecințele „lăcomiei de muncă“. Bușoi militează pentru grija față de vârstnici, are încredere în resursele terapeutice populare, elaborează un decalog al sănătății, dar nu numai atât. Rodul studiilor, al cercetărilor și meditațiilor sale se cristalizează într-o abundență și diversitate de idei.

Trebuie remarcată și reținută marea **dorință de sistematizare, de organizare** a acestora. Dr. Bușoi alcătuieste **liste ample**, un fel de sinteze (vezi de exemplu *Elemente constitutive ale construcției familiei [o diadă sub semnul triadei]!*), apoi **enumerări, specificații originale, enunțuri concentrate ca niște aforisme**, unele chiar aforisme, (cartea este plină de „concentrate“ de înțelepciune, fiecare reprezintă expresia exactă din titlul volumului: *Din adânc spre cele înalte*), **date statistice** menite nu numai a documenta, dar și a emoționa, precum și alte forme concentrate de transmitere a unor informații prețioase și semnificative.

Pentru Bușoi, o poezie sau doar o frântură de vers, un om sau un simplu gest al unui om sunt încărcate de sens și îi transmit autorului vești de la facerea lumii până astăzi.

Faptele descoperite nu sunt și nu rămân izolate. Ele se articulează și nasc alte sensuri. Este o germinație de gânduri și de sensuri și în același timp o *nelimitare* în toate textele sale de o forță care conferă trăsături unice mai tuturor scrierilor acestui pasionat de realitate, de viață și de lumea în care trăiește, pe care o vrea mai bună, mai corectă.

Dar prin ce se particularizează calitățile sale?

Dr. Bușoi este un **creator de cuvinte**, el modifică sau amplifică sensul unor cuvinte, folosește cuvinte rare, lexic dialectal etc. încât un glosar al cărții ar fi util. Dar cât de mult iubește, respectă și prețuiește cuvintele dr. Bușoi, aceste unelte, acest dar al divinității, una dintre fețele conștiinței, a se vedea și capitolul *Terapia Cognitivă prin Cuvinte însuflețite*.

Cercetătorul Grigore Bușoi este un creator de **metafore**, dar el are nevoie și de **simboluri** pentru a-și explica și fixa mai bine ideile, (exemplu SEIF, FASHION etc.).

Dar nu numai atât. Textele dr. Bușoi au niște **coduri** pe care numai când le descoperi ai asigurat accesul la scrierile lui, la aproape tot ce vrea să spună. Dar nu la tot!

Cu alte cuvinte, dr. Bușoi **își creează singur și cu adâncă convingere uneltele** de care are nevoie,

(cuvinte noi, simboluri, codificare) și nu în ultimul rând el **unește** (nu izolează, nu separă), **face legături** surprinzătoare între noțiuni, idei etc.

Toată această aparatură conceptuală, lexicală, filosofică, etică, acest mecanism fin, această aparatură originală este menită în primul rând să-l ajute pe cercetătorul Bușoi să înțeleagă realitatea, apoi să o analizeze cu migală. Sunt numeroase probleme, chestiunile pe care și le pune și pe care vrea să le înțeleagă până la capăt, până la ultimele consecințe. Dar finalitatea acestui efort este de a transmite, de a comunica semenilor cele aflate.

Mai trebuie reținută și această calitate și realizare importantă: că medicul de familie, generalistul și antropologul dr. Grigore Bușoi este un **inovator și în spațiul comunicării interumane**.

Toate astea înseamnă ceva deosebit: dorința sa, imposibil de stăvilit, de libertate, de independență, de a nu se supune oricăror norme etc. Uneltele făurite de dânsul îl fac să se simtă (și chiar este) puternic, de neclintit din traseul pe care l-a stabilit, pentru că numai în acest fel nimeni nu-l poate lua și folosi ca pe un element oarecare (o piesă sau un obiect) pe lângă alte elemente anonime, nu-l poate asambla într-un mecanism conceput de altă minte... Dr. Bușoi ține foarte mult la **ideea de libertate** (de nesupunere) **mai precis de identitate** personală, dar și colectivă. **El simte până departe rădăcinile identității**. Pentru că **Bușoi și-a asumat o responsabilitate** nu numai față de sine, ci și față de cei foarte mulți, apropiați, aflați în viață sau trecuți dincolo de viață, dar și față de pământul și pământurile în care ne-am născut și trăim. Pentru că dr. Bușoi, sub aparența unei persoane blânde, este de fapt un rebel, un reformator, iar aceste impulsuri sunt prezente aproape obsesiv în toate scrierile sale, nu numai în acest volum.

E atâta respect și dragoste față de oameni, de natură, de țară, susține indirect, dar și direct soluții de îndreptare a fenomenelor negative, invocare a unor personalități exemplare, totul întru atingerea orizontului de libertate, iubire, adevăr, siguranță, credință, păstrarea valorilor strămoșești, încât, chiar dacă pare exagerat, dr. Bușoi ar putea fi considerat,

pe bună dreptate, nu numai medic de familie, ci și un **medic al nației**.

Curios totuși că în ambițiile sale mânate de spiritul de dreptate și de adevăr nu a tratat, cum a făcut cu alte teme, și unele dintre gravele probleme care au provocat cele mai mari suferințe majorității populației noastre și au amenințat însăși existența națiunii, lăsând în urmă sechele persistente, greu sau chiar imposibil de șters. Posibil că dacă s-ar fi referit și la acele suferințe naționale, puterea mesajelor culturale și medicale pe care le-a transmis ar fi fost deplasate pe o altă orbită și întregul volum ar fi arătat altfel decât îl proiectase și dorise autorul. De altfel, mesajul său nu a fost transmis în întregime. Din spusele dr. Bușoi acesta are materiale pentru încă trei volume.

În încheiere, un cuvânt despre dragostea absolută față de Eminescu a dr. Bușoi. În capitolul despre Poetul Național ni se relevă înțelegerea complexă, adâncă, inedită a lui Grigore Bușoi pentru Mihai Eminescu. Și aici intervine ceva original: îl pune pe Eminescu în raport cu lumea în care trăim, ca și cum poetul ar fi încă printre noi, dar și în raport cu lumea care ni se pregătește, o lume care, remarcă Bușoi, nu prea ni se potrivește. Impresionează punctele de ancorare ale lui Bușoi, încrederea în valorile noastre fundamentale, în forța de a ne menține și afirma identitatea.

Pare surprinzător faptul că dr. Bușoi nu are sfieli să emită opinii despre Eminescu, nu are rețineri în a-l discuta nici pe Brâncuși, deși după literatura abundentă care s-a acumulat pentru acești mari creatori, semnată de somități naționale și internaționale în critica și teoria artelor literare și plastice, cine se mai încumetă să exprime încă o opinie?

Și totuși dr. Bușoi intervine cu toată naturalețea, nu-l împiedică nimeni și nimic să spună ce crede despre Eminescu, Brâncuși și Arghezi pentru că Eminescu și Brâncuși, la fel și Arghezi, și alții sunt ai lui, iar el, Grigore Bușoi este nepot a lui *Moș Ioniță al Bătrân*, din stirpea lui *Nea Constandin prinț-țăran* etc. etc., și are dreptul înaintea tuturor, este cel mai legitimat să vorbească despre „ai săi“, despre „ai noștri“.